

Ik streek zelfs de overhemden van meneer

van een linkse vrouw die voor een rechtse man viel, maar gelukkig goed haar dagboek bijhield

Wie ben ik?

Mijn hele leven al kijk ik wel eens in de spiegel met de gedachte: wat zou ik nu het eerst over mezelf vertellen; wat is op dit moment hetgene dat ik het meeste ben.

Er was een tijd dat ik zou zeggen: ik ben student. Of: ik ben zwanger. Of: ik ben net doctor in de Letteren geworden. Of: ik ben moeder. Of: mijn moeder is zojuist gestorven. Of: ik ben verliefd. Ik bedoel maar: hoe je jezelf beschrijft, wat je als opener gebruikt, is iets dat voortdurend verandert.

Op dit moment ben ik een vrouw die op haar 51e door haar verbroken relatie de grond onder haar voeten kwijt is. Die lijdt aan liefdesverdriet en paniekgevoelens van eenzaamheid. En tegelijkertijd haar naam als taalwetenschapster in binnen- en buitenland gevestigd heeft, in haar professionele bezigheden haar eigen lijn heeft uitgestippeld en gevolgd, en het liefst iedereen alles over meertaligheid zou willen vertellen.

Hoe het begon

Begin 2007 schreef ik me in bij dating site Parship omdat ik besepte dat ik 'in het wild' geen partner zou tegenkomen. Meteen reageerde er iemand uit Utrecht. Hij schreef over hockey en tennis waar hij met zijn zoon naar toe ging en dat zei me niks. Ik schrok dat ik een reactie kreeg, had geen idee hoe zoiets ging. Heb het dus afgehouden maar me wel vaak afgevraagd hoe het met hem zou gaan.

Ruim een jaar later, begin mei 2008, reageerde hij weer op mijn profiel. Deze keer op ematching. Hij had een andere nickname, ik ook. Hoewel ik o.a. had geschreven dat ik links engagement belangrijk vind, schreef hij me toch. Hij had dan wel een duidelijk conservatieve voorkeur maar wat hij verder schreef, wekte vertrouwen.

Kort daarvoor had ik in mijn dagboek verzucht dat alles wat ik ooit ondernomen heb via internet altijd nog door de ander was afgekapt, zo'n 4 à 5 keer in een paar maanden, variërend van een intensieve email uitwisseling tot een heuse verhouding van een paar weken. Ik had er na die mislukkingen weinig fiducia in.

Hij kon goed schrijven, daar ben ik gevoelig voor. Hij zat tijdelijk in het buitenland, dat was zijn werk, en we bleken veel te delen, ondanks de grote verschillen. Op een foto die hij stuurde zag ik een tamelijk keurige en vriendelijk kijkende grijze man, jasje/dasje en daar ben ik niet heel dol op. Maar wat hij schreef was goed. Hij wilde van alles van me weten.

- 5 mei: *“Het is best leuk maar is zo’n rechtse bankman nu echt iets voor mij? Ik heb hem geschreven: onderschat de verschillen tussen ons niet. En voor mezelf: overschat de verschillen niet.”*

Ik waarschuwde hem maar kalmeerde tegelijkertijd mijn eigen kritische vermogen!

We bleken een gemeenschappelijke kennis te hebben uit het verleden, dat is leuk. En op een of andere manier allebei ‘keurige’ families waardoor er bijvoorbeeld kleine herkenningstekentjes waren, ondanks de waarde die ik niet hecht aan de keurigheid en hij wel.

Ik heb hem herhaaldelijk geschreven in die tijd dat ik bang was voor de grote verschillen. Maar hij leek er niet zo mee te zitten en ik wilde zo verschrikkelijk graag dat ik er overheen ben gestapt. Ik schreef ook: “Als het echt klikt straks is dat minder erg.” Hij bleek erg slecht thuis in de Nederlandse situatie. Had nog net van Wilders gehoord, waar hij niets van hoefde te hebben, en vond het milieu het grootste gevaar dat ons bedreigt. Dat vond ik weer niet erg rechts.

Onze eerste ontmoeting was op 14 mei. Hij kwam met een picknickmand naar mijn werk en we zijn in een weiland onder de appelbomen gaan picknicken. Hij had lange verhalen over zijn werk, kwam enorm gedecideerd over, en vond mij leuk. Dat streekte me. Toen we afscheid namen aarde hij me even over mijn hand en zei dat ik lief en slim ben.

Een dag later ging ik ‘een borrel bij hem drinken’. Dat heb ik gedaan. Ik was stomverbaasd over zijn huis. Van onder tot boven volgestouwd met het mooiste en kostbaarste antiek, nonchalant, maar wel aanwezig. Hij zei niet in het verleden te leven maar hij bleek er op een andere manier enorm veel waarde aan te hechten.

Die borrel dus. Hij drinkt veel. Veel meer dan ik. Hij had uit Bakoe waar hij net vandaan kwam kaviaar meegenomen. Ik had dat nog nooit gehad en vond het eng. Visse-eieren! Hij vroeg: ‘Ik heb kaviaar, vind je dat leuk?’ en ik vond alles leuk. Het eindigde uren later in zijn bed. Na zeven jaar waarin ik alles bij elkaar vier maal seks heb gehad was dit feest. Ik wist nog hoe het moest. En toen urenlang tegen een bloot lijf aan liggen en praten praten praten. Wat was ik gruwelijk gelukkig.

Ik maakte me wel zorgen over hoe dat moest met de vriendenkring. Hij zou er ontzettend uit de toon vallen, en ik in die van hem. Zouden we dat aankunnen? Maar alweer: ik wilde zo verschrikkelijk graag dat al het andere onbelangrijk was. En mijn vrienden zeiden: het gaat erom dat jullie elkaar lief vinden. En dat vonden we.

- 16 mei: *“Hij is niet bang om zichzelf te geven, hij schrikt niet ineens terug. Is een soort kinderlijk enthousiast, ik voel me niet onzeker en angstig. Ik heb nou eens niet het gevoel dat dit een opmaat naar veel verdriet is.”*

Terugkijkend op die kennismakingstijd heb ik in de eerste plaats pijn, heimwee, verdriet vanwege het geluksgevoel dat ik toen had. Ik voel het knijpen en de tranen stromen op het moment dat ik dit schrijf. Door dit alles op te schrijven zie ik nu pas dat er tekenen waren waar ik alert op had moeten zijn, al kon ik het natuurlijk niet omdat ik zo verliefd was. Op hem en op de liefde. Die kan en kon ik niet scheiden. Ik weet niet of dat slecht, dom en vermijdbaar is. Want mag ik (gvd) dan alleen maar verliefd worden als ik er niet meer schreeuwend behoefte aan heb?

Die slechte voortekenen die ik onderschatte, waren: Het rechtse, het (te) gedecideerde, dat was niet goed. Geen kwetsbaarheid, geen zwakke plekken. Seks kon alleen in bed en nergens anders. Hij was geen alcoholist maar wel iemand die alleen met alcohol lossier werd. Tenslotte: hij wilde niet in mijn huis komen. In de hele relatie die volgde heeft hij welgeteld twee keer bij mij geslapen.

De eerste ‘feest’week

Na een paar dagen al, vertrok hij naar het buitenland. Hij is voor zijn werk de helft van de tijd weg. En als hij thuis is gaat er veel aandacht naar de inmiddels 9 jarige Bennie, zoon uit zijn tweede huwelijk dat duurde tot ruim een jaar voor we elkaar leerden kennen. Hij voelt zich schuldig tegenover Bennie, omdat het kind twee huizen heeft. Niet de schuld van Tim, zoveel is me wel duidelijk geworden. Het kind is veel doller op zijn vader dan zijn moeder, dat is de indruk die ik heb. De moeder lijkt me tamelijk koel en afstandelijk, maar ik heb haar nooit ontmoet, dus ik weet het niet zeker.

De (Russische) moeder, Olga, is vertrokken en woont nu een straat verderop. In een huis dat Tim gekocht heeft; met zijn auto, met een riant toelage om Bennie te verzorgen. En met zovaak ze maar wil haar nieuwe geliefde over de vloer. Dat alles heb ik met horten en stoten gehoord, af en toe liet Tim er wat over los. Hij kon er niet warm of koud van worden. Dat zei hij tenminste. Nu zie ik dat heel anders. Net zoals zijn eerste scheiding, begin jaren negentig, heeft dit hem veel pijn gedaan en een stukje van hem kapot gemaakt. Zijn eerste scheiding volgde op een huwelijk dat intens was, zo zei hij. Ze waren stapelgek op elkaar, maar op een gegeven moment, toen de kinderen 6, 10 en 16 waren, was het over en heeft ze hem er, zoals hij zei, zomaar uitgedonderd. Ik heb nooit geloofd dat dat ‘zomaar’ was. Ze moet ergens ongelooflijk boos over zijn geweest en ik kan alleen maar gissen wat dat was. Achteraf vind ik dat hij me dat had moeten vertellen. Of op zijn minst dat hij het moeilijk vond om daarover te praten. Maar hij had niet moeten zeggen dat hij niet wist wat er was.

Zijn kinderen heeft hij –behalve de jongste – zestien jaar niet gezien. Het contact is niet zo lang geleden weer hersteld, door henzelf. Met de oudste is het goed, met de tweede lukt het niet zo. Ze hebben nooit over het verleden gepraat. Tim zegt er moeite mee te hebben dat ze nooit van zich hebben laten horen al die jaren. De moeder heeft hun achternamen veranderd.

Hij heeft niet alleen emotioneel geleden, ook materieel: het heeft hem tonnen gekost en hij mocht graag opscheppen hoe groot, mooi en duur hun huis was dat hij kwijtraakte. Ik vond dat hij te vaak zei dat het zo mooi, groot en duur was.

Ik kreeg de indruk dat hij om de angst, om nog meer geld te verliezen, niet officieel van Olga is gescheiden. Ook dat hoorde ik pas toen ik hem al een tijd kende. En ik vond het onbegrijpelijk dat hij pikte dat ze nog steeds zijn naam draagt en er (zogenaamd?) niet meer af kon; een scheiding zou hem ontzettend veel geld kosten, daar kon ik dan nog wel iets bij voorstellen.

In het najaar is hij met zijn zoon bij de ouders van Olga in Rusland geweest. Dat vond ik moeilijk te verkroppen. Maar het was allemaal vanwege Bennie die de grootouders moest leren kennen, en dat kon mooi gecombineerd worden met een werkopdracht in diezelfde stad. Achteraf denk ik dat het allemaal veel geplander was dan hij deed voorkomen. Dat hij gewoon nog hun schoonzoon wilde zijn.

Er zijn steeds meer dingen waarvan ik achteraf denk: dat had je me wel eens mogen vertellen.

Over de aanleiding voor zijn eerste scheiding heeft hij een boel achtergehouden, dat kan niet anders. Over zijn werkelijk gevoel voor Olga, de zogenaamde onverschilligheid, is hij niet eerlijk geweest tegen mij. Ik vond het stuitend dat hij mij in januari, na acht maanden, pas vertelde dat hij gesteriliseerd was. Dat had ik direct moeten weten. Toen ik daar wat over zei haalde hij zijn schouders op. Het leek hem niet belangrijk. Want ik had al mijn voorzorgsmaatregelen genomen om niet nog eens op mijn vijftigste zwanger te worden.

Overigens: hij vertelde dat hij de sterilisatie tijdelijk ongedaan heeft laten maken omdat Olga graag een kind wilde. Hij niet. Toch heeft hij het gedaan. Een heel gedoe was dat, met niet veel kans op slagen. Een boos stemmetje in mij zegt nu veel beter te begrijpen dat Bennie totaal niet op zijn vader lijkt. Dat Olga alleen maar berekenend op een kind uit was en misschien heeft zij de natuur wel een handje geholpen op een moment dat het niet erg zou opvallen. Maar ik ben (nog) niet in staat om aardig over haar te denken. Het is misschien heel onterecht om zulke gedachten te hebben.

En dan nu terug naar die eerste weken met Tim, waarin ik heen en weer geslingerd werd tussen alle emoties. Herhaaldelijk lees ik twijfel in mijn dagboek, tussen alle verliefdheid door:

- 18 mei: *“De nieuwe overburen kwamen me halen voor een glas wijn. Aardige mensen. En dan denk ik: Wat zou Tim hier detoneren. Maar overdrijf ik niet? (...) Het zit goed met Tim. Ik hoef niet bang te zijn. We gaan een heerlijke tijd tegemoet.”*

- 19 mei: *“Email uit Bosnië. Ik ben en blijf onzeker. Ik moet alsmaar bevestiging hebben. Hij is echt verliefd op mij maar ik ben bang dat hij zich bedenkt. Maar waarom zou hij? Hij heeft al twee keer gezegd dat we niet verliefd op het idee moeten worden. Ik snap wat hij bedoelt. Het moet om ons gaan en niet om het gevoel iemand te hebben om vast te houden.”*

Deze opmerking lees ik nu pas weer terug. Ik was hem helemaal vergeten maar terugkijkend was het heel belangrijk. Het drukte zijn twijfel uit die hij verder niet zo onder woorden bracht.

- 20 mei: *“Inmiddels ben ik ‘mijn lieve’ geworden. ‘Mijn’! Ik ben van hem! Ik word minder onzeker.”*

- 21 mei: *“Hij mailde dat hij voor een klus bij een andere bank weg moet uit Banja Luka en niet online kan zijn de komende dagen. Dat ik niet ongerust moest zijn. En later sms-te hij vanuit Mostar, de schat!”*

- 25 mei: *“Het is allemaal nog zo vreemd. Ik sta de helft van de tijd strak van de spanning en dan denk ik: zou het allemaal echt... Deze man is onvoorwaardelijk blij met mij, zonder voorbehoud. Ik laat me maar overspoelen. Ik heb zoveel in te halen. Het wordt een feestweek met onvoorstelbaar veel seks. Maar ook lieve woordjes. Nog nooit nooit nooit heb ik dat meegemaakt. Nog nooit!”*

- 27 mei: *“Het is echt, eindelijk, hij is er! We hebben vreselijk gevreeën en uren gepraat. Eindelijk eindelijk hoef ik me niet meer in te houden of te beheersen.”*

- 29 mei: *“We hebben uren lang aan elkaar gezeten, gepraat, gelachen, verliefd geweest. We zijn allebei gesloopt. Maar straks ga ik weer naar hem toe.”*

- 31 mei: *“Mijn kinderen willen (nog) niks van Tim weten. Hij vindt dat ze het moeten leren zien als iets waar ze niks aan kunnen veranderen. Als eten is afgesproken wordt er gegeten. Klaar. Hij heeft altijd gevonden dat ik veel te aardig en toegeeflijk tegen ze was en ben. En omdat ik ze toch al nooit een strobreed in de weg had gelegd was het logisch dat ze over mij heen zouden lopen. Voor mij voelde dat niet terecht. Ik zei toch ook niet openlijk tegen hem dat ik het niet eens was met zijn aanpak van Bennie?”*

- 1 juni: *“Tim zei dat ik niet bang moet zijn dat ik hem kwijtraak. Jezus ik heb een vriend en het is heel serieus!”*

- 2 juni: *‘Ik ben heel treurig en waarom? Misschien omdat de ergste verliefdheid bij hem weg lijkt? Maar hij mag toch ook zijn eigen dingen doen? Het gedoe met de kinderen is slopend. Ik krijg zo’n rotgevoel want ik kan nooit*

goed voor mezelf opkomen. Altijd blijf ik achter met het gevoel dat ik het verkeerd heb gedaan. Nu zie ik hem weer meer dan een week niet. Ik kan wel janken.”

Onzekerheid

Het wàs ook heel slopend, alsmaar dat afscheid nemen. Vanuit Verwegistan had hij altijd minder aandacht voor me. Soms hoorde ik dagenlang niks. En die onzekerheid is vanaf de eerste feestweek alleen maar toegenomen. Vaak was hij daar van op de hoogte maar hij ondernam weinig om me wat gelukkiger te maken. Ik moest er bovendien mee leren leven dat hij zoveel weg was naar verre buitenlanden. Ik was verschrikkelijk blij met elk levensteken, vlooiden alle - vaak heel praktische emails en chatberichten uit op zoek naar een teken van liefde.

- 3 juni: “Ik ben zo vreselijk onzeker. Ik zat helemaal te piepen en te panieken vanavond. Ik bedacht dat het gewoon ondenkbaar is dat iemand echt iets met mij wil. Ik heb het nog nooit zo meegemaakt als nu. Het kan gewoon niet. Maar toen sprak ik hem en klaarde het weer op. Het is echt zo.”

- 5 juni: “Ik was gisteren huilerig en ontdaan. De gewone angst kwam weer terug. Hij moest zo hard werken dat hij minder aandacht voor mij had. Ik ben veeleisend. Ik voelde me treurig. Maar het kwam goed want we zijn naar bed gegaan en hebben lang gevreeën. Toen veel gepraat en dat was geruststellend. Bij het ontbijt was hij zenuwachtig.”

Dit werd een trend. Seks om de rest te verdoezelen. Maar ook de koude douche van het ontbijt. Niet gezellig samen wakker worden maar hup in de benen, actie, aan het werk. Zo anders dan 's avonds. Als de alcohol zijn werk deed. Ik eis inderdaad veel aandacht. Maar ik heb hem ook wel gezegd dat ik met minder aandacht toe zou kunnen als hij mij ervan kon overtuigen dat ik me geen zorgen hoefde te maken. Achteraf was dit niet goed. Zo snel al had ik mezelf in de onderbedeelde hoek laten manoeuvreren.

Maar ik was niet alleen maar een kip zonder kop want uit het volgende blijkt dat ik wel degelijk realiteitszin had, die ik alleen niet in daden kon omzetten:

- 6 juni: “Om 22.30 nog even naar Tim geweest die haring en champagne had, de schat. Nu 2 uur later weer thuis. Morgen vertrekt hij met Bennie voor een week naar Turkije. We hebben innig afscheid genomen en alle lichten staan op groen, zo zegt hij het. Hij noemt me lieverdje en vindt dat hij me tekort doet. En ik ben alleen maar verliefd. Al is hij gevaarlijk anders. Maar dat zie ik niet.”

Waarom kon hij niet organiseren dat wij samen op stap zouden gaan? Dat was pas echt groen licht geweest! Wat kon er nou heerlijker zijn dan onze verse nieuwe liefde ergens in een vakantieoord te gaan vieren? Ik dacht er vaak aan, bij hem kwam de gedachte niet eens op.

- 7 juni: *“Hoe gaat dat nu verder? Op de man zelf ben ik heel erg verliefd en hij op mij. Maar hij is in sommige opzichten haast afstotend behoudend en rechts. Hij vindt dat we ons hier niet druk moeten maken over Darfur. Maar hij heeft ook verrassende dingen: is enthousiast over Geert Mak, heeft een hekel aan Balkenende, en een vermogen tot relativeren. Dat hij met Bennie zondag naar FC Utrecht gaat kijken vind ik leuk. Hij is geen samenwoon-type, hij zal willen trouwen. Zou ik dat ook willen? Ach het is allemaal hypothetisch. Zover komt het misschien allemaal niet. Maar toch speelt de lange termijn wel eens door mijn hoofd. Eerst maar kijken of het leuk blijft, in september samen op vakantie? Hij zei gisteren dat ik de eerste ben met wie hij over zijn werk praat. Hoe is dat mogelijk?”*

-10 juni: *“De verschillen zijn groot. Ik moet gewoon niet verwachten dat mijn leven nu een onafgebroken heerlijkheid wordt. Er zijn nu momenten van samenzijn en saamhorigheid die er eerst niet waren.”*

- 12 juni: *“Ik vind het niks dat hij zoveel weg is. Het is onecht op deze manier. Het is moeilijk om vol te houden. Er komt een zomer aan waarin hij veel weg is. Hoe moet dat? En het leven daarna? Wil ik dat wel? Weer een nieuwe twijfel! Maar natuurlijk wil ik dit want ik heb geen keus!”*

Alweer het vertrouwde ‘het is dit of niks’. En ook de angst voor verschillen. Terwijl met verschillen uitstekend te leven valt als de basis, wederzijds respect en liefde aanwezig zijn.

- 13 juni: *“Ik kan het niet uitstaan dat ik zo weinig van hem hoor. En dat hij niet inhoudelijk op mijn vragen en verhalen ingaat.”*

Als ik nu zo terugkijk denk ik: wat een lul! Hij kon of wilde niks als Bennie in de buurt was. Ik herinner me hoe we ooit gearmd liepen en dat Bennie die voor ons uit liep zich ineens omdraaide en keek en keek, en dat Tim me toen onmiddellijk losliet.

- 14 juni: *“Om 19u naar Tim gegaan. Maar alsmaar was het kind erbij. Tegen elven sliep hij pas. Toen pas hadden we elkaar, eindelijk. Het was frappant dat hij zei: wat nou als we elkaars vrienden niet mogen? Precies wat ik ook vaak denk. Ik was na twaalven thuis. Met knallende hoofdpijn. Krijg ik dat van seks??”*

Nee, natuurlijk niet. Maar wel van alsmaar die spanning, die twijfel, het ophouden van de schijn dat we het zo goed hadden samen.

Afijn zo ging het een hele tijd door, op en neer, ik werd heen en weer geslingerd tussen verliefd zijn en afstand nemen, na ieder afscheid had ik het loodzwaar. Na een tijdje vond ik dan weer een manier van leven.

Veel hing af van het soort berichten dat ik kreeg uit Bakoe, Kazan, Tasjkent, Banja Luka of Rostov. Als het lief en innig was hield ik het makkelijk vol. Regelmatig was de verbinding slecht, dan was contact niet mogelijk. Ook belangrijk was de manier waarop we afscheid namen. Als hij voor het weggaan me een gevoel had gegeven dat ik bijzonder was, als het lief was geweest, dan voelde ik me gesterkt en kon ik zijn afwezigheid verdragen. Maar als het gehaast of oppervlakkig was geweest, had ik de hele periode dat hij weg was een rotgevoel.

Hij zei vaak dat hij vanwege Bennie en ook vanwege mij zou proberen minder te gaan werken. Maar het geld lokte en hij verdween toch telkens weer. Een baan zoeken in Nederland en een geregeld leven gaan leiden: hij zei dat hij wel wilde maar dat er niks voor hem te vinden zou zijn. Ik dacht dan ook wel eens dat hij eigenlijk wel hield van het ongeregelde leven. Geen sleur in ieder geval.

- 19 juni: *“Hij vertelde dat hij een droom had van thuis komen, van vertrouwd en eigen, en hij zei dat dat door mij kwam. Dat hij dat zo lang heeft moeten missen. Mijn god wat hou ik van die man.”*

Mijn uiterlijk

Ik werd steeds onzekerder over hoe ik eruit zie. Het is altijd al een moeilijk punt voor me geweest, maar door Tim heb ik het niet makkelijker gekregen met mezelf. Eind juni was ik een paar dagen in Bolzano voor gastcolleges. E. en M., mijn twee jongsten, waren mee. Dagelijks mailde ik naar Tim vanaf de hotelcomputer. Ik voelde me daar ongelukkig met mijn uiterlijk. De mensen daar, Südtiroler, zijn kleiner, en vanuit de winkels lachten graatmagere modellen in de prachtigste kleren me toe en daar kwam ik dan langs gebanjerd. Vooraf had Tim me ingefluisterd dat ik daar mooi kleren voor mezelf kon kopen. Hij zag dat helemaal voor zich. Die dure Italiaanse modehuizen, en hoe ik dan elegant en modieus weer terug zou komen... Het idee dat ik alleen al zo'n winkel zou binnenstappen! Het vloekt gewoon.

- 25 juni: *“Altijd als ik in een zuidelijk land ben voel ik me diep ongelukkig met mezelf. Al die kleine mooie vrouwtjes, ik zie er zo vreselijk groot en grof uit, ik kan wel janken. Ik durf soms nauwelijks nog te eten. Niet dat het helpt. Wat zou Tim in godsnaam in mij zien? Logisch dat hij over mijn kleren begint. Ieder willekeurig ander iemand op straat ziet er beter uit. Ik word er echt doodellendig van, want kleren kopen vind ik vreselijk. Dan zie ik mezelf in*

zo'n hokje en dan is het allemaal nog erger. Het is niet meer te redden. Ik zou mezelf het liefst wegstoppen."

Als ik dit nu driekwart jaar later teruglees ben ik verbaasd dat Tim zo op mij heeft kunnen inhakken, wetend hoe overgevoelig ik daarvoor was. Ondanks dit alles schreef ik op 28 juni:

- "Het is haast niet mogelijk maar onze verhouding wordt alleen maar leuker. Hij is zo goed voor mijn zelfvertrouwen. Ik raak er steeds mee van overtuigd dat hij ook werkelijk van mij houdt."

Ik moet nog eens goed bedenken welk zelfvertrouwen ik toen bedoelde. En achteraf toch wel gek dat hij dus nooit rechtstreeks heeft willen zeggen dat hij van mij hield, maar dat ik dat moest afleiden. En dat zo graag wilde dat ik het ook overal in zag.

Begin juli werd mijn nieuwe bed bezorgd. Ik heb er de eerste nacht notabene niet eens in geslapen want ik was bij Tim, die er niet van hield om bij mij te slapen. Zijn excuus was altijd dat hij zich niet vrij voelde als een van mijn kinderen ook thuis was. En ik begreep dat natuurlijk volledig en had alle begrip voor zijn vrijheidsgevoelens. Na heel veel soebatten heeft hij uiteindelijk een paar nachten later wel bij mij geslapen. Later, in februari ook nog een keer. En dan alleen nog omdat ik net een ingreep onder narcose had gehad waardoor ik niet alleen mocht zijn, de eerste nacht. Achteraf vind ik dat ook raar. Als je geliefde een nieuw bed heeft dan vind je het toch gewoon leuk om dat samen in te wijden??

In dezelfde periode was het erg moeizaam tussen mijn kinderen en Tim. Ze hadden veel tijd nodig om aan hem te wennen en ik had gehoopt dat ze uit blijdschap voor mij mijn nieuwe geliefde zouden omarmen. Ik heb er nog niet met ze in detail over gesproken maar ik ga dat wel doen als we eraan toe zijn. Achteraf denk ik dat ze Tim niet mochten al wilden ze hem wel aardig vinden. Ik zag ook wel dat ze heus hun best deden. Ook Tim deed zijn best maar het klikte niet. Vooral de jongste twee, die toen nog allebei thuis woonden, vonden het moeilijk. In november had ik eens een diner met veel mensen van mijn werk, waar ook de kinderen bij waren.

Er was een collega die veel aandacht voor ze had, hij praatte met ze, vroeg honderduit, maakte grapjes met ze. En na afloop zei de oudste: "Díé vonden we leuk, kan je die niet nemen?" Het was als grapje bedoeld, maar het maakte me pijnlijk duidelijk dat ze Tim dus niet zo leuk vonden. Over hem had ik ze nog nooit zo enthousiast gehoord.

Tja, die kinderen. Op 8 juli schreef ik:

- "Ik heb twee nachten achter elkaar bij Tim geslapen. En ik krijg nu gvd van L. [oudste] op mijn kop dat ik de boel hier verwaarloos. Ze zoekt ruzie."

- 10 juli: *“Ik vind hem steeds mooier worden om naar te kijken. En ben dan dus steeds verbaasder dat hij uitgerekend op mij valt. Maar wel ontzettend blij. (...) Vanmiddag naar de stad. Daar met Tim afgesproken die mij perse in betere kleren wil zien. En gvd ik heb inderdaad voor 250,- kleren gekocht, hij heeft het voor mekaar!”* (denk maar niet dat ik iets van hem kreeg, trouwens)

Het is ingewikkeld met dat uiterlijk. Op een gegeven moment lijkt Tim te hebben ingezien dat hij maar moest ophouden over mijn kleren. Ofwel omdat hij me accepteerde, of omdat het toch onbegonnen werk was. Het is zeker niet zo dat het alleen maar door hem komt dat ik niet tevreden was en ben met hoe ik eruit zie. Maar als hij anders gereageerd had, was het miserabele gevoel over mijn lijf misschien wel minder geworden.

Er brak een tijd aan waarin Tim alsmear in het buitenland zat. Ons samenzijn bestond vooral uit afscheid nemen.

Als hij dan voor een of twee dagen tussendoor in Nederland was, was Bennie er ook altijd. Ik werd het zat om hem altijd te moeten delen, en dat ik altijd op de tweede plaats kwam. O ik begreep het allemaal zo goed en het was voor het kind toch zo moeilijk, maar ik had zo graag gewild dat het anders was. Ik moest me alsmear inhouden en begrijpend zijn. Ik kon me nooit helemaal laten gaan. En dat wou ik nou juist zo graag want ik heb me in eerdere relaties ook nooit kunnen laten gaan. Altijd was er wel wat: of hij vond het onzin, of we moesten het voor de buitenwereld stilhouden.

Nu werd onze relatie geregeerd door een kind van acht. Ik deed krampachtig mijn best hem aardig te vinden; het was tenslotte zijn zoon en het kind had helemaal nergens schuld aan. Maar Jezus, het was wel moeilijk!

Natuurlijk wist ik aan al dat afscheid nemen ook wel een draai te geven: wij zouden nooit in een sleur terecht komen, onze relatie zou zo altijd weer impulsen krijgen...

Toen ik met veertien anderen met vakantie was in de Italiaanse Alpen heb ik veel moeite gedaan om internetverbindingen te vinden. Na dagen is het me gelukt. Ik begreep absoluut niet waarom Tim vanuit Rusland niet eens kon sms-en. Hij zei dat hij dat te duur vond. Ik vond dat niet te verteren.

En ik was vooral bezig met afvallen. We maakten zware tochten, en ik had het gevoel dat ik iedereen moest laten zien dat ik dan wel de grootste en de dikste was maar dat ik heel goed een berg op kwam.

En dat was ook zo. Ik liep altijd voorop, liet alle andere vrouwen ver achter me, had een mannentempo (dat ligt nou eenmaal hoger) en zelfs met de pubers kon ik mee oplopen. Na afloop wel koffie maar geen lokale zoete lekkernijen voor mij. Het heeft geen barst geholpen. Het was niet eerlijk. Iedereen viel af door de enorme inspanning. Maar mijn lichaam was zo gewend aan afzien dat ik geen gram verloor. En ik dacht nog dat ik als

verrassing voor Tim slank en rank uit de bergen zou komen. Forget it. Hij moest het doen met mijn oude vertrouwde lijf, inclusief de hardnekkige rondingen. Het enige waar ik dan nog tevreden mee was en ben is dat die rondingen overal zitten en niet op één plaats.

Begin september zijn we samen een nacht naar Twente geweest, picknicken op de Holterberg, in de zon, tegen elkaar aan gezeten. Wat gewandeld, gekeken, uit eten geweest. In een heus hotel geslapen! Het was een verrukkelijk weekend, ik lees niets terug over onzekerheid, twijfel, alleen maar leuk. Als ik hieraan terugdenk voel ik de pijn en het verdriet weer oplaaien. Wel herinner ik me dat we bedrukt waren op de terugweg. Misschien door het weer, geen zon meer maar druilerige regen.

Eind september was er een welkomstdiner voor onderzoekers en hun partners. En MIJN partner was mee! Ik voelde me gloeiend trots. Ik kan me niet herinneren ooit zoiets te hebben meegemaakt, dat er een partner met mij mee was. Hoewel ik altijd een hekel heb aan kleffe stellen in gezelschap, heb ik er deze keer van genoten dat we naast elkaar zaten en onder tafel niet van elkaar konden afblijven.

Ik bedacht me in die tijd vaak dat het natuurlijk voor mij allemaal leuk en fijn was maar dat het voor hem toch ook heerlijk moest zijn om mij om zich heen te hebben want hij had verteld dat hij zwaar tegen zijn zin veel alleen was. En dat gaf mij ook weer een prettig gevoel.

Flink onder de tafel vegen

De ommekeer was op 19 oktober. Ik zei dat ik veel van hem hield en hij zei niks terug.

Toen vroeg ik of hij dan niet van mij hield. Zijn antwoord was dat hij met mij niet het gevoel had dat hij met eerdere vrouwen had waarmee hij de rest van zijn leven wilde samenzijn. Alleen dan kon hij zeggen van iemand te houden.

- 19 oktober: *“De discussie over houden van was benauwend, de angst sloeg me om het hart. Tegelijkertijd: hij is zo lief en zorgzaam dat ik me geen zorgen moet maken. Maar de oude angst komt weer terug. Ik leer het niet af. Het is nu al vijf maanden ‘aan’. Hij heeft me gewaarschuwd dat Bakoe waar we over een paar weken naar toe gaan, kan tegenvallen, dat hij veel moet werken. Of ik wel zeker weet dat ik mee wil. Ik heb ervoor gekozen om wel mee te gaan.”*

- 20 oktober: *“Het dendert de hele dag door mijn hoofd: hij houdt niet van me hij houdt niet van me. Ik doe hem onrecht door zo te denken maar hij heeft het gezegd. Hij wil met mij verder, hij wil een verbintenis met me zegt hij, maar hoe kan dat nou zonder houden-van? Ik snap het niet. Hij gedraagt zich als iemand die veel van me houdt, waarom kan hij het dan niet zeggen? Waarom? Weet ik soms niet wat het is? Wat is dat dan, van iemand houden? Of omgekeerd: hoor ik dan niet bij de mensen van wie hij houdt? Ik dacht dat ik*

kon zeggen: er is iemand die van me houdt. Kan dat ineens niet waar zijn? Ik snap het gewoon niet. Heb ik het dan zo verkeerd begrepen deze ruim vijf maanden? Ik wil dit niet kwijt! Er is ook helemaal niks aan de hand. Alleen een kwestie van naamgeving..”

Waarmee ik mezelf maar weer eens de schuld gaf. Flink onder tafel vegen en doen alsof er niks is, zou dat helpen?

-21 oktober: “Vandaag een beetje afstand. En een mail die qua toon niet anders is dan andere. Er is ook niks veranderd, natuurlijk. Toch ben ik angstig. Maar dat ben ik eerder geweest en telkens waren het hersenschimmen.”

- 3 november: “Zware discussie gehad over mijn vak en dat irriteerde me want bij alles wat ik van waarde vind werden vraagtekens gezet. Is zijn goed recht maar ik voelde me ontzettend bedreigd en in de verdediging gedrukt.(...) Ik heb telkens mijn twijfels maar we zijn gelukkig wel als geliefden uit elkaar gegaan. Over drie dagen zijn we in Bakoe. Het is erop of eronder.”

Maar het sukkelde door. Ik zocht de oorzaak ook in mijn eigen uiterlijk. Toen ik terug was uit Bakoe schreef ik:

- 11 november: “Het was heerlijk met z’n tweeën, ik heb genoten en hij ook dus met die basis zit het wel goed. Ik heb nooit het gevoel gehad dat ik overtoellig was of in de weg zat. We hadden gewoon ook plezier. Veel geslapen maar niet ’s nachts want wat snurkt hij toch vreselijk.”

- 16 november: “Geen nieuws van Tim want hij zit diep in Uzbekistan. Moeilijk, alsof hij er niet is, zo ver weg. Zo vaak ook.”

- 17 november: “Ik MOET afvallen. Het lukt niet. Ik vond het niet leuk dat Tim volslagen onbereikbaar is. Ik vind dat hij zijn financiële principes maar opzij moet zetten en moet sms-en. Ik kon dat gewoon vanuit Bakoe, tenminste. Doodvermoeiend zo’n relatie waarin je alsmaar moet omschakelen. Hou ik dit vol? Natuurlijk.”

- 21 november: “Weinig contact met Tim. Een mailtje per dag. Waarom moet ie ook gvd zonodig in oostelijk Uzbekistan zitten, gvd! En o wat moet ik dat vet kwijt. Het lukt maar niet. Ik sport elke dag. Ik wil zo graag, ik haat mezelf zo ontzettend als ik zo dik ben als nu. Ik kom er nooit meer vanaf.”

- 25 november: “Hij is nu al zolang weg dat hij onwerkkelijk wordt. Ik ben onrustig, slaap matig, ook vanwege het drukke werk.”

- 28 november: “Mijn lezing was een fiasco. Ik dacht dat ik het zo goed wist maar ze vielen over me heen met z’n allen. Door onwetendheid, door andere tradities, door stommigheid van mij. (...) Om 4 uur werd ik wakker vannacht en maakte het allemaal weer door. Heb de halve ochtend zitten huilen. Toen kwamen een voor een allerlei collega’s binnen en tot mijn stomme verbazing

zeiden ze dat ze het gisteren allemaal zo interessant vonden. Ik snap er niks van. Eerst mij afmaken en dan zeggen dat het zo leuk was! Er is hier iemand die ik heel leuk vind. Als ik Tim niet had... Hoewel wat heb ik aan zo'n vrijer die alleen maar in verre landen zit en waarmee ik in het beste geval een paar emailregels per dag kan uitwisselen? Ik heb hem gemaïld dat hij wegglijdt. Het is gewoon waardeloos op die manier en in de kerstvakantie gaan we weliswaar een week weg, maar dus wel een volle week met dat kind erbij waar ik helemaal geen zin in heb. En nu is de telefoon ook nog kapot. Wat een kutdag."

In augustus had Tim al een vliegticket voor ons drieën geboekt. Ik denk wel eens dat dat de enige reden is waarom hij niet eerder een punt achter onze relatie heeft gezet. Maar dan had hij het al veel eerder dan begin maart kunnen uitmaken.

Ik hoopte voor de zoveelste keer dat hij bij terugkomst in Nederland een begerenswaardige, prachtige ik zou aantreffen. Alsof dat onze relatie zou kunnen redden: het leek me een strohalm om me aan vast te klampen maar het lukte niet:

Naar het onafwendbare

- 29 november: *"Ik voel me miserabel omdat ik gewoon weer zo vet ben als altijd. Ondanks mijn gesport, mijn hardlopen. Weinig eten. Het lukt me gewoon niet om op gewicht te blijven. Ik ben zo moe van dat eeuwige gevecht en ik zie er zo lelijk uit. Was ik maar niet zo vet, dan zou ik veel blijer zijn. Tim is veel in mijn gedachten. Met gemengd gevoel. Ik heb absoluut geen zin in Bennie en ik vind dat hij niet zo stronteigenwijs moet zijn maar hulp moet zoeken voor dat kind. Ik ben gewoon bang voor hem en ik kan gewoon wachten op zijn volgend actie [hij had mij in augustus bestolen, een daad van paniek en jaloezie, in mijn ogen]. Ik zie het niet met dat jochie.. Zelfs in mijn vak waar ik zo trots op was faal ik. Iedere boerelul kan het beter dan ik. Kan alles beter dan ik. Ik ben bang voor de drukte en chaos als Tim weer terug is. Ik kan het leven nu al nauwelijks bolwerken. Dan komt dat op en neer racen, het georganiseer om Bennie heen, alles weer terug."*

- 4 december: *"Gisteren sinterklaas met al die buitenlanders. Het was heerlijk allemaal. Ik was Piet. Na afloop ging iedereen spontaan klappen toen we in ons gewone kloffie weer binnenkwamen. O wat waren we leuk met ons drieën. Door het dolle heen."*

- 5 december: *"Wat ben ik toch een zeikerd. Ik vond dat Tim niet goed reageerde op de sinterklaaskadoos en het enorme gedicht dat ik voor hem gemaakt heb. Hij zei alleen iets over Bennie's kado, dat ik daar zo leuk aan gedacht had, en waar ik een puzzel voor gekocht had. Het schoot me in het verkeerde keelgat omdat ik juist voor Tim zo lang bezig was geweest, met zoveel zorg. Ik was van de kaart, heb zitten huilen, was diep ongelukkig en*

heel erg eenzaam. Wat een flauwekul eigenlijk, waarom doe ik zo? Maar op het SANI Instituut ben ik nu een held, ze vonden me fantastisch. Vanavond even bij Tim geweest. Goh wat een pot vrijen al niet goed kan maken. Ik ben weer helemaal verzoend. Toen ik thuiskwam stond er een sinterklaaskadootje van hem voor de deur. Een enorme hoeveelheid chocoladeletters. En een gedicht waarin hij voorstelt mijn voornaam op zijn achternaam te laten rijmen. De schat.”

Tja, is het leuk om aan iemand die altijd zeurt over kilo's een zak vol chocoladeletters te geven? Had hij echt niet wat anders kunnen bedenken? Zowel nu achteraf, als ook op het moment dat ik het kreeg, vond ik het dubieus. Alleen overheerste toen het gevoel dat ik blij was dat hij tenminste aan me gedacht had. Als ik het allemaal teruglees was het inmiddels haast beschamen. Zoals ik met me liet sollen en mijn ogen er moedwillig voor sloot. Maar het zou nog erger worden. Uiteindelijk was hij degene die mijn toegeven, inwilligen, aanpassen niet meer kon aanzien. Zover heb ik het laten komen.

Het strijken van overhemden was symbolisch: vrouwen moeten dat niet doen voor hun mannen, vind ik. Als ze overhemden willen dragen strijken ze hun zoi zelf maar.

Maar ik heb geprobeerd voor Tim overhemden te strijken, wat ik nog nooit had gedaan dus ik kon het niet. Hij vond het aandoenlijk om mij onhandig mijn best te zien doen en vond dat ik er maar mee moest stoppen. Het strijken van de overhemden staat symbool voor onze hele relatie. Ik deed mijn best voor iets wat een hopeloze zaak was.

Nog knetterverliefd

Op mijn verjaardag (7 december) had ik wat vrienden en familie uitgenodigd aan het eind van de middag. Voor sommigen zou het de eerste keer zijn dat ze Tim zagen, want hij zou ook komen, hij was in Nederland!

Hij kwam met Bennie, en ze waren behoorlijk laat. Bennie had er duidelijk geen zin in, zat in een hoek met zijn gameboy. Als iemand hem aansprak, en dat probeerden heel wat mensen, antwoordde hij niet of nauwelijks en hij wilde gewoon weg. Zat te mokken als een verwend kind. Van de andere kinderen trok hij zich ook niks aan.

Tim is toen na een half uur weer met hem vertrokken. Is boos op hem geweest, maar alweer had Bennie wat hij wilde: aandacht.

Ik had er behoorlijk de smoor in om mensen uit te leggen dat Tim alweer weg was. Achteraf zei hij dat hij het moeilijk vond om als mijn wederhelft te worden gezien en hij vond het pijnlijk als mensen tegen hem zeiden: 'Nou jij ook gefeliciteerd hoor.' Maar wat was dat in godsnaam nou nog voor een relatie?? Ik schreef in mijn dagboek dat ik het gevoel had dat het kind tussen ons in stond en ons uit elkaar wilde hebben. Ik denk nu dat Tim dat welbewust

gestimuleerd heeft. De volgende dag was alles weer koek en ei. De dreiging om door de buitenwereld als stel te worden gezien was immers voorbij?

- 19 december: *“Ik ben nog altijd knetterverliefd op Tim maar we hebben steeds vaker ongemakkelijke discussies.”*

- 20 december: *“Ik was ineens angstig. Ik zei zoiets als ‘lieverd’ tegen hem en hij zei niks terug. Keek alleen maar en ging over iets anders praten. Wat is dat toch? Is hij verlegen? Ik wil hem niet kwijt. Hij houdt van me al noemt hij het niet zo, ik weet het zeker!”*

- 21 december: *“Waarom voel ik me zo onzeker over Tim? Heb ik de kleinste aanwijzing dat het niet goed zit? Hij heeft vandaag gemaild, uit zichzelf. Hij is altijd vrolijk en opgeruimd als we elkaar zien of spreken. Ik ben een probleemschopper. Er is geen reden. Ik vind het verrukkelijk dat hij met kerstmis komt eten. Ik hoop vreselijk dat hij blijft slapen. Ik vrees dat hij dat niet wil.”*

- 26 december: *“We hebben niet gepraat over wat me dwars zit. Ik weet nauwelijks zelf wat er allemaal is maar ik ben ongelukkig. Waarom? Het niet willen slapen bij mij, de manier van omgaan met Bennie, het alsmaar optrekken met Olga terwijl ze dacht ik gescheiden waren. Jaloers? Ja. En de basis is ook nog eens onzekerheid. Ik kan me nauwelijks op Florence verheugen. Ik ben bang en zenuwachtig. Alles zal alleen maar om het kind draaien. Ik zou hem toe willen schreeuwen dat het anders moet. Maar ik durf niet. Hoe doe je dat, partner zijn? Ben je dan altijd als vanzelfsprekend samen? Of laat je elkaar ook af en toe met rust?”*

Ik liet thuis wel eens doorschemeren thuis dat ik niet zo gelukkig was over het gedoe met Bennie. Verstandig? Ik weet het niet. Ik kreeg in ieder geval op mijn kop van mijn zestienjarige zoon die zei dat Bennie nog maar een kind was en dat ik daar rekening mee moest houden. Achteraf heb ik bewondering voor het geduld dat mijn kinderen hadden. Omdat ze mijn geluk niet in de weg wilden staan. Ontroerend lief van ze.

- 28 december: *“We hebben gezellig samen gegeten en zilver gepoetst. Verder vond ik het een drama. Hij wilde niet vrije. Iik wel, en dan schaam ik me. Ik wist niet dat ik zo op seks was gericht, dat was ik vroeger nooit. Ik heb de halve nacht zuchtend van verlatenheid wakker gelegen, het zat allemaal scheef en fout, ik was jaloers op Bennie, op Olga, op iedereen. Ik eis aandacht, 100%, en ik wil horen dat hij me lief vindt. Ik ben altijd maar bang en onzeker.”*

Sukkel die ik was, ik wist toch best dat het helemaal niet om seks ging! Het ging om aandacht. Die kon ik alleen nog via seks krijgen.

Florence viel niet zo tegen als ik gevreesd had. Op een gegeven moment bracht hij daar een mooie oude ring naar een juwelier. Er was iets aan kapot en het moest gerepareerd worden. Mijn hart ging sneller kloppen. Zou het heus... Stel je voor... Zou dan eindelijk... Maar nee, natuurlijk niet. Het was een ring die hij ooit aan Olga had gegeven en zij had verzocht die ring te laten opknappen.

Het is een van de dingen waar ik achteraf ontzettend boos over ben, en verdrietig. Boos omdat ik het van zijn kant ongelooflijk lomp vind om niet aan te voelen hoe ik zou denken. Maar ook boos op mezelf op mijn eigen stomme naïeve en romantische gedachten. Verdrietig omdat ik weer een sprankje hoop had, dat de grond in werd geboord.

- 4 januari: *“Het vloog me naar de keel want hij begon weer over vriendschap. Waar heb ik dat eerder gehoord? Ik wil geen vriendschap, ik wil liefde! ‘We zijn vrienden’. Dat is gedumpt worden. Toch is het niet zo ernstig, we gaan door waar we mee bezig waren maar ik ben erg geschrokken. Ik weet me geen raad. Ik wil deze man niet kwijt. Niet wéér op mezelf teruggeworpen worden, dat overleef ik niet..”*

- 5 januari: *“Ik was ontzettend treurig vandaag, huilen, bang dat het allemaal voorbij is, voor de zoveelste keer opzij geschoven. Vanavond weer naar Tim gegaan. Eerst wat gespannen, maar steeds meer los, ontspannen, grapjes maken: het gevoel gekregen dat het niet verloren is. Ik moet gewoon accepteren dat de sjeu van de eerste maanden er voor hem af is en voor mij nog niet. Ik denk veel terug aan nu en jaar geleden, toen aan een eerdere relatie net een einde was gekomen. Dat heeft er toen behoorlijk ingehakt. En dan denk ik: zou ik dit nog eens kunnen doormaken, zou ik dat overleven, wil ik dan nog leven als dat lijden altijd weer mijn lot is?”*

- 6 januari: *“Hij is helemaal niet veranderd: IK ben veranderd met mijn idiote eisen. Hij blijft gewoon mijn vertrouwde lieverd. Maar het juichende is van Tim af. Dat is toch gewoon na een half jaar?”*

- 16 januari: *“Nog een week en dan is hij weer vier weken het land uit. Soms is het beter maar niet te diep te graven. Als we elkaar zien is het altijd leuk. Wat wil ik nog meer? Morgen ‘mag’ ik hem weer zien. Maar natuurlijk niet slapen want Bennie... Ik ben het goed zat. In Florence kon het wel! Wat wil hij nou eigenlijk? In het begin had hij het over de tweezaamheid waar hij voor leefde, daar is nu weinig meer van over. Hij was notabene vergeten me te vertellen dat hij naar Tenerife gaat, met Bennie!”*

Zoeken naar strohalmen

Hoewel ik het niet wilde zien wist ik het wel:

- 18 januari: *“Ik had de hele dag al het gevoel dat het niet meer hoefde. Dat het voorbij aan het gaan is. En het is niet zozeer de angst om speciaal hem*

kwijt te raken, maar de angst om er weer helemaal alleen voor te staan. Geen klankbord, geen seks. Na vanavond zie ik het iets anders maar niet veel. Er is afstand maar er is ook nog veel over. Zo zie ik het nu tenminste. Eindelijk een afspraak enraad eens: het kan niet doorgaan want Bennie kom. Kut. Hij zou me wel bellen morgen. Ik razend. Morgen?? Uiteindelijk heeft hij gezegd dat hij op het SANI komt slapen morgenavond. ”

- 20 januari: “ Wat wil ik meer? Moet het meer zijn? Misschien wil ik dat niet eens, niet met hem. Kan ik ertegen altijd een rechtse bal naast me te hebben? Ik vind het altijd een verademing, een gevoel van thuiskomen, om linkse gelijkgestemde mensen tegen te komen. Is dat erg? Als hij wel andere kanten heeft waarbij ik me thuis voel?”

- 23 januari: “Hij kwam slapen op het SANI en het was ontzettend intiem. In bed dicht tegen elkaar aan zachtjes liggen praten, ook 's morgens. Intiemer kan haast niet. Hij weet niet hoe we verder moeten, ik ook niet. Maar het is toch goed zolang we het fijn vinden in elkaars gezelschap?”

- 24 januari: “Het afscheid was goed,zo kan ik weer een tijdje verder. Ik moet niet aan de toekomst denken maar aan nu. En nu is het goed.”

- 25 januari: “Hij heeft al veel gemaïld vanuit Banja Luka. Ik hoop nog altijd op een wonder. Dat hij voluit zegt dat hij van me houdt.”

- 26 januari: “Ik kan helemaal niet tegen al die verhalen over Olga. Van mij mag ze helemaal weg, stom berekenend wijf. Ik snap niet dat hij zo aardig tegen haar blijft doen. Ze heeft hem vanaf het eerste moment gebruikt en ze doet het nog steeds. Ze leeft van hem, teert op hem, bah. En dan denkt hij gvd dat ik jaloers ben op haar auto!!”

- 29 januari: “Hij schrijft ‘dag meissie’ en dat maakt me gelukkig. Zo makkelijk zegt hij geen lieve woordjes. Bij vlagen mis ik hem zo vreselijk dat het haast pijn doet.”

- 30 januari: “Misschien is het gewoon een kwestie va lange adem. Veel geskyped, gechat, heel veel zoenen meegestuurd.”

- 31 januari: “Vreugdeloos gechat. Alsmaar zitten hengelen naar liefdesverklaringen en lieve woordjes. Die krijg ik niet en dat weet ik dus wat zeur ik. Ik erger me aan hem omdat hij alles beter weet. Hij vertelt me hoe ik op mijn werk moet doen. Dan heeft hij ineens wel aandacht voor me. Dwingend en afstotend.”

- 8 februari: “Ik ben ontzettend aan het twijfelen: Als hij me zo op een afstand houdt, wat zou ik dan nog voor moeite doen? Al die rechtse praat. Is de andere kant van onze relatie sterk genoeg? Op dit moment niet. Het is dat ik zo bang ben voor de eenzaamheid, anders had ik er allang een punt achter gezet. Alles beter dan alleen zijn..”

- 13 februari: “Eindelijk is hij weer terug! Ik ben vanmiddag geweest; ik had me er weken lang zo op verheugd maar het viel zwaar tegen want alsmaar was Bennie er ook. Kan die gvd nou nooit eens bij zijn moeder zijn als ik er ben?”

- 20 februari: *“Ik voel me vaak net zo eenzaam als een jaar geleden. Zo onrustig, zo panisch. We zijn aan elkaar gewend, we zijn een factor in elkaars leven geworden. Ook als hij niet durft te zeggen dat hij van me houdt. Dat maakt het zo onbegrijpelijk voor me.”*

Eind februari moest ik voor een baarmoeder-scopie onder narcose naar het ziekenhuis. Ik was dolgelukkig dat Tim me wilde brengen en halen naar de dagopname en de eerste 24 uur bij me bleef. Achteraf een soort laatste stuiptrekking. Een dikke week later werd hij zestig en wilde hij zijn verjaardag vieren met alleen mannen, ik mocht er niet bij zijn. Als ik er niet was geweest was het misschien een gemengd feestje geworden.

Ik had overigens ook graag een paar oude vertrouwde vriendinnen van hem ontmoet. Maar ik werd bij ze uit de buurt gehouden. En al helemaal bij Olga, die ik ook had willen ontmoeten. Wie weet doe ik dat nog wel eens.

Afgelopen, uit

Hij leek steeds meer contact te zoeken met Olga en minder met mij. Toen ik op zijn verjaardag even gauw wat ging langsbrengen stonden er al bloemen van Olga. Dat door die ingreep een paar weken lang geen seks mogelijk was, daar zei hij niks van.

Hij vond het niet eens jammer. Voor mij was het de nekslag. Dat beetje intimiteit dat we hadden was er nu ook niet meer. Ik realiseerde dat ik er een eind aan moest maken om mezelf te beschermen. Maar ik deed het niet. Hij deed het, telefonisch, op de vroege ochtend van 8 maart. Internationale Vrouwendag. Na een week waarin ik alleen maar twijfel en verdriet voelde.

Mijn lieve oudste had een verjaardagskaart voor hem geschreven: ‘Gefeliciteerd. En ik ben zo blij dat je mama zo gelukkig maakt.’ Dan breekt je hart, als je zoiets leest. Dat van hem ook, hoopte ik.

Alles van de afgelopen maanden wees erop dat het alleen maar verkeerd af kon lopen. Dat we het niet samen zouden redden. Het was nauwelijks een verrassing meer, ik had er geen enkele invloed meer op hoewel ik sinds oktober of november, werkelijk alles uit de kast heb gehaald, met hart en ziel alleen maar wilde dat dat onontkoombare niet zou gebeuren.

Ik heb geprobeerd mijn ogen ervoor te sluiten, denkend aan de momenten die we samen hadden, en die altijd goed waren. Zo probeerde ik zijn woorden over niet-houden-van te bezweren. Ik hoefde niet meer te horen waarom het precies nu moest zijn afgelopen. En hoe hij de reden om ermee te stoppen zou noemen kon me ook minder schelen. Het verandert toch niets aan de werkelijkheid. Hij houdt minder van mij dan ik van hem. Hij wil minder met mij dan ik met hem. Zo simpel is het. Maar daar is een oorzaak voor, of een complex van oorzaken.

Om te beginnen zocht en zoek ik die oorzaak natuurlijk bij mezelf. Ik ben niet in staat hem met mijn lichaam en geest aan mij te binden. Voor hem voldoen die niet. Bovendien is hij door twee huwelijken waarin hij blijkbaar alles gegeven heeft en waarin hij beide keren aan de dijk is gezet, beschadigd. Bewust of onbewust is hij niet meer in staat zich volledig te geven. Als hij dat ooit heeft gekund, daar kan ik alleen maar naar gissen. Over diepe gevoelens van anderen praten, de wijze oom uithangen, dat lukt hem wel, maar zijn eigen diepste zieleroselen? En niet alleen maar erover praten maar ze ook nog blootleggen, kwetsbaar zijn en praten over zijn angsten en pijnen: ik denk dat hij dat nooit heeft gekund en als hij eromheen blijft lopen zal hij het ook nooit meer leren. Die prinses op het witte paard kan hij wel schudden. Als het met mij niet lukte dan lukt het met niemand. Dat geeft me een soort leedvermaak. Een grimlachje.

Tenslotte denk ik dat hij totaal niet los is van Olga. Zij beheerst hem, al zegt hij van niet. Hij is nog lang niet over het verdriet om haar vertrek heen. Ik wil me niet meer verder verdiepen in de directe aanleiding tot deze breuk. Beter was het geweest als ik die keer dat hij zei niet van mij te kunnen houden onmiddellijk en definitief was opgestapt. Maar waar had ik in godsnaam de kracht vandaan moeten halen?

Hoe reageerde ik?

Ik leek haast in shock. Ik heb dagen, weken lang vreselijk gehuild, vele malen per dag. In mijn borstkas zat iets dat kneep en pijn deed. Ik realiseerde me wel dat ik veel lieve en goede vrienden heb. Toen ik binnen een kwartier na zijn telefoontje mijn vriendin Marieke sms-te wat er gebeurd was, stond ze ondanks krukken en gescheurde kniebanden direct voor de deur. Een andere vriend mailde me troostend dat dit alleen maar kon betekenen dat er in de toekomst een beter iemand voor me klaar zou staan. Het deed me ongelooflijk goed om te zien dat mijn kinderen blijkbaar met elkaar hadden afgesproken om me niet alleen te laten in het weekend en nu ik dit schrijf krijg ik er tranen van in mijn ogen.

Ik maak van mijn hart geen moordkuil. Ik maak geen geheim van hoe ik mij voel en dat betekent dat veel mensen ervan op de hoogte zijn. En daar krijg ik veel warmte voor terug.

Ik heb vanaf het eerste moment geweten, lang voordat het echt uit was, dat ik over Tim heen kom. Het zou niet leuk zijn maar wel van voorbijgaande aard. Maar waar ik veel banger voor was, is het diepe gat van eenzaamheid. Voor de zoveelste keer teruggeworpen op mezelf. In het verhaal hierboven heb ik die angst al een paar keer onder woorden gebracht. Die angst voor het onontkoombare lot waar ik altijd aan overgeleverd lijk te zijn. en als ik dan om me heen kijk, lijkt plots de hele wereld vol geluk te zitten, vol met verliefde stellen en alleen ik ben alleen.

Het is nu weer mei, een jaar na wat ik dacht dat het begin van een nieuw leven zou worden. Ik ben moeizaam bezig me te ontworstelen aan dat gevoel van kwaaië lotsbeschikking. Wat me bij het verwerken van het liefdesverdriet om Tim veel geholpen heeft is het geduw van Roel om alle contact met hem te verbreken. Want hoewel het 'uit' was hadden we veel contact. Hij kon toch minder goed buiten me dan hij dacht. Ik kreeg mailtjes van hem; telefoontjes, kletsverhalen over zijn werk waarop ik vaak boos reageerde: wat moet ik met jouw kletspraat? Ik heb andere dingen die me bezighouden en dat weet je ook wel! Ik ben zelfs nog een paar keer met hem naar bed geweest, kon absoluut de verleiding niet weerstaan. En eindelijk had hij volledig zijn zin. Ik was er op afroep, alleen wanneer hij dat wilde. Ik wist het maar kon het niet weerstaan.

Dat het me lukte om alle contact te verbreken, daar was ik behoorlijk trots op. Ik had het nodig dat ik aan iemand verantwoording moest afleggen. Of vond dat dat moest. Die iemand was Roel. Ik merkte dat dat goed was. Het is zoiets als stoppen met roken en dan toch een paar sigaretten per dag of week 'mogen'. Dat is dan nog het enige waar je voor leeft. Ik ben 15 jaar geleden rigoureuus gestopt met roken en toen bleek ik het te kunnen.

Iets anders dat me ook heeft geholpen is het opschrijven van dit hele verhaal, het analyseren en vanaf een afstand naar mezelf kijken: hoe kon het zover komen, waar ging het al fout. Ik ben boos geworden. De pijnlijke herinneringen aan wat nu een jaar geleden begon doen minder pijn als ik ze kan inkleuren met wat ik nu weet. Het is toch dramatisch dat ik binnen twee weken al moest inschikken, aanpassen, prijsgeven! Wat toen mooi leek blijkt achteraf niet zo mooi te zijn geweest.

Tegelijk heb ik ook echt het gevoel gehad dat ik gelukkig was. Niet altijd, maar die momenten waren er wel. Ik was toch niet helemaal gek!

Verder?

Ik ben ongeduldig.

Eigenlijk wil ik geen dag wachten.

Er moeten onmiddellijk blikken mannen worden opengetrokken. Om mij heen hoor ik mensen zegen: kom eerst maar eens tot jezelf, vind eerst maar eens rust. Die kerels, dat komt wel. Of:: zoek toch niet je geluk in mannen, tel je zegeningen, kijk om je heen, krijg en geef universele liefde, dat geeft je uiteindelijk minstens zoveel voldoening en levensvreugde.

Ik ben geneigd die wijze raadgevingen te negeren. Die mensen die wel hun partner hebben, hebben mooi praten. Vaak bekruipt me een gevoel van onrechtvaardigheid. Wat heb ik fout gedaan in mijn leven, waarom is dat geluk er niet voor mij en wel voor zoveel anderen? Ik ben toch niet zo anders dan andere mensen? Heb ik dit verdiend? Ik wil-wil-wil níét alleen blijven! Ik wil een tweezaamheid vinden en ik geloof er nog altijd in dat die ergens op

mij ligt te wachten. Of liever: dat ik ervoor kan zorgen dat die komt, als ik er maar op de goede manier naar zoek.

De aanval die door Roel maar ook door anderen is ingezet op mijn minderwaardigheidsgevoel –dat ik nou ook weer niet altijd heb- begint vruchten af te werpen. Ik heb mijn eerste lippenstift gekocht maar ik vind het een smerig gezicht. Wel probeer ik mijn hoofd omhoog, borst vooruit en rug recht te houden. Want ik weet dat dat goed is.

Nu moet ik het nog doen ook.

Suzanna Roodhart

Mei 2009